

Asia: VN/20427/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi toimintasuunnitelmaksi helteen terveyshaittojen ehkäisemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1 Tausta

Toimintasuunnitelmalla on hyvä taustoitus ja viittaukset Maailman terveysjärjestön (WHO) jo pitkään käytössä olleisiin ja päivitettyihin toimintamalleihin.

2 Toimintasuunnitelman tavoitteet

Pohjois-Savon hyvinvointialue näkee toimintasuunnitelman tavoitteet hyvinä. Vastuiden selkeyttäminen on tärkeää.

3 Riskiryhmät ja haavoittuvuutta lisäävät tekijät

Toimintasuunnitelmassa riskiryhmät on nostettu keskiöön, myös muu väestö on hyvä huomioida, sillä helleaallot voivat paljastaa piileviä sairauksia. Myös muut onnettomuuden ja häiriöt voivat lisääntyä hellejaksojen aikana, esim. ruokamyrkytykset, hukkumiset.

4 Riskienhallinta sekä varautumisen ja sopeutumisen koordinointi

Hellevarautuminen on tarkoituksenmukaista integroida nykyisiin varautumisen rakenteisiin, osana kansallista riskiarviota ja olemassa olevia varautumisen rakenteita.

5 Hellevaroitustjärjestelmä

LUOVA varoitusten jakaminen hyvinvointialueen eri toimijoille on suositeltavaa. Perusteluna, että helteen haittavaikutuksille haavoittuva väestönosa käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita ja helteellä palvelut kuormittuvat.

6 Viestintä

Toimintasuunnitelmassa on tunnistettu tarve yhtenäiseen ja kohdistettuun viestintään. Ennakoivalla ja yhdenmukaisella, jopa kansallisella, viestinnällä voidaan ennaltaehkäistä helteen haittavaikutuksia ja vähentää kuormitusta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

7 Helleaaltoihin liittyvä valmius ja varautuminen

Helleaaltoihin liittyvän valmiuden ja varautumisen koordinaatio on tällä hetkellä hajanaista ja osin epäselvää, mikä heikentää toimijoiden välistä yhteen toimivuutta ja korostaa tarvetta valtakunnalliselle ohjaukselle.

Viilentymiskeskusten esille nostaminen on hyvä asia, viestintää tästä toimintamallista olisi hyvä lisätä tulevina kesinä. Tämä vaatii paikallisia yhteistoimintamalleja, koska tilat ovat yleisesti muiden omistamia ja yhteinen ymmärrys viilennystilojen tarpeelle ja kuntalaisviestinnälle on tarpeen.

8 Pidemmän aikavälin toimenpiteet

Pidemmän aikavälin ennakoivan varautumisen vahvistaminen on tärkeää, ja toimintasuunnitelmassa on tuotu esiin ratkaisuja tämän edistämiseksi.

9 Työterveys ja työsuojelu

Työntekijöiden helteelle altistuminen on huomioitu työsuojelun ohjeissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla.

10 Seuranta ja arviointi

Kaiken varautumisen tulee perustua ajantasaiseen riskiarvioon, ja Hellevarautumisen toimintasuunnitelman käyttöönoton jälkeen vaikuttavuutta on hyvä arvioida.

11 Toimenpiteet

-

Liite Toimijoiden ja sidosryhmien roolit ja vastuut hellevarautumisessa

-

Yleisiä huomioita

Yhteistyö hyvinvointialueiden ja kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa on nostettu huomioksi ja terveydensuojeluviranomaisten (ympäristöterveydenhuolto) osuus tulee pitää aktiivisesti mukana hellevarautumisen osuudessa, sillä kyseinen asia huomioidaan myös heidän omassa varautumistoiminnassaan ja päivittäisessä työssä.

Hiltunen Miia
Pohjois-Savon hyvinvointialue